

Formalnoprawne aspekty funkcjonowania klastrów *powiązania kooperacyjne*

Klaster – definicja

Klaster

zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 02 grudnia 2006 r. w sprawie udzielania przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości pomocy finansowej niezwiązanej z programami operacyjnymi (Dz. U. 2006, nr 226, poz. 1651)

- przestrzenna i sektorowa koncentracja podmiotów działających na rzecz rozwoju gospodarczego lub innowacyjności
- z udziałem co najmniej dziesięciu przedsiębiorców, w tym mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców,
- wykonujących działalność gospodarczą na terenie jednego lub kilku sąsiednich województw,
- konkurujących i współpracujących w tych samych lub pokrewnych branżach oraz powiązanych rozbudowaną siecią relacji o formalnym i nieformalnym charakterze,
- przy czym co najmniej połowę podmiotów funkcjonujących w ramach klastra stanowią mikroprzedsiębiorcy, mali lub średni przedsiębiorcy.
- siedziba, a w przypadku przedsiębiorcy będącego osobą fizyczną - miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Klaster – definicja

Skupisko podmiotów, funkcjonujących na tym samym terenie w powiązanych sektorach, jednocześnie współpracujących i konkurujących wzajemnie*

Członkowie:

- przedsiębiorcy
- samorząd
- jednostki rozwojowo-badawcze

*za L. Palmenem i M. Baronem

Inicjatywa klastrowa

Zorganizowane przedsięwzięcie, które ma na celu podejmowanie działań sprzyjających rozwojowi danego klastra

Uczestnicy:

- przedsiębiorcy
- administracja
- środowisko naukowe
- instytucje otoczenia biznesu

Przykładowe działania w ramach klastra

- tworzenie sieci międzyludzkich,
- tworzenie sieci przedsiębiorstw,
- promowanie innowacji, nowych technologii,
- tworzenie marki regionu,
- pomoc w prowadzeniu biznesu
- analiza trendów technologicznych
- lobbing
- koordynowanie wspólnych zakupów
- określanie wspólnych standardów technicznych
- monitoring funkcjonowania klastra
- promowanie rozwoju istniejących firm

Za: Bogdan Kępka, „Nauka dla biznesu – wsparcie innowacji w sektorze rolno-spożywczym

Przykładowe działania w ramach klastra

- wspieranie innowacyjności,
- przyciąganie nowych firm i talentów,
- prowadzenie wywiadu gospodarczego,
- budowanie świadomości przedsiębiorców,
- szkolenia,
- ulepszanie procesów produkcyjnych,
- zachęcanie nowych inwestorów do podejmowania działalności w regionie,
- poprawa regulacji prawnych,

Za: Bogdan Kępka, „Nauka dla biznesu – wsparcie innowacji w sektorze rolno-spo żywczym”

Powiązania kapitałowe/sieciowe

- grupa kapitałowa,
- alians strategiczny,
- joint venture
- loże biznesu (np. BCC),
- konsorcjum,
- samorząd zawodowy (np. adwokacki, lekarski),
- stowarzyszenie,
- inicjatywy klastrowe i klastry.

Formy prawne działalności klastra

- grupa kapitałowa
- spółdzielnia,
- stowarzyszenie,
- fundacja
- spółka prawa cywilnego
- spółki prawa handlowego
- umowa o wzajemnej współpracy (umowa nienazwana),
- inne

Formy prawne działalności klastra

- brak szczegółowego uregulowania prawnego

Forma prawna uzależniona:

- od branży, w jakiej działa klaster,
- od rodzaju podmiotów uczestniczących w klastrze.

Ograniczenia:

- a. aspekty podatkowe
- b. pomoc publiczna,
- c. ochrona konkurencji

Formy prawne działalności klastra – ograniczenia – ochrona konkurencji

Art.6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 roku o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zakazane są porozumienia, których celem lub skutkiem jest wyeliminowanie, ograniczenie lub naruszenie w inny sposób konkurencji na rynku właściwym, polegające w szczególności na:

- a. ustalaniu, bezpośrednio lub pośrednio, cen i innych warunków zakupu lub sprzedaży towarów
- b. ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji lub zbytu oraz postępu technicznego lub inwestycji;
- c. podziale rynków zbytu lub zakupu;
- d. stosowaniu w podobnych umowach z osobami trzecimi uciążliwych lub niejednorodnych warunków umów, stwarzających tym osobom zróżnicowane warunki konkurencji;
- e. uzależnianiu zawarcia umowy od przyjęcia lub spełnienia przez drugą stronę innego świadczenia, niemającego rzeczowego ani zwyczajowego związku z przedmiotem umowy;
- f. ograniczaniu dostępu do rynku lub eliminowaniu z rynku przedsiębiorców nieobjętych porozumieniem;
- g. uzgadnianiu przez przedsiębiorców przystępujących do przetargu lub przez tych przedsiębiorców i przedsiębiorcę będącego organizatorem przetargu warunków składanych ofert, w szczególności zakresu prac lub ceny.

Formy prawne działalności klastra – ograniczenia - pomoc publiczna

Pomoc publiczna (art. 87-89 Traktatu Ustanawiającego Wspólnotę Europejską (dalej jako TWE)).

Pojęcie pomocy publicznej oznacza wsparcie udzielane przedsiębiorstwu, o ile jednocześnie spełnione są łącznie następujące warunki:

- jest przyznawane przez Państwo lub ze środków państwowych,
- udzielane jest na warunkach korzystniejszych niż warunki rynkowe
- ma charakter selektywny (uprzywilejowuje przedsiębiorstwo albo produkcję określonych towarów),
- grozi zakłóceniem konkurencji oraz wpływa negatywnie na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi UE.

Finansowanie działalności klastra

przykładowe źródła

W zależności od formy prawnej funkcjonowania klastra

- składki,
- wkłady udziałowców
- partnerstwo publiczno-prywatne,
- fakturowanie,
- dotacje,
- pożyczki i kredyty
- inne.

Formy prawne działalności klastra

- grupa kapitałowa
- **spółdzielnia,**
- **stowarzyszenie,**
- fundacja
- spółka prawa cywilnego
- **spółki prawa handlowego**
- **umowa o wzajemnej współpracy (umowa nienazwana),**
- inne

Formy prawne działalności klastra – stowarzyszenie

- Stowarzyszenie jest dobrowolnym, samorządnym, trwałym zrzeszeniem o celach niezarobkowych.
- Stowarzyszenie może prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych
- Stowarzyszenie opiera się na udziale osób fizycznych (minimalnie 15 osób), posiadających pełną zdolność do czynności prawnych. Osoby prawne mogą być członkami wspierającymi stowarzyszenia
- Stowarzyszenie uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru.

Formy prawne działalności klastra spółki prawa handlowego

- Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
- Spółka akcyjna

Formy prawne działalności klastra spółdzielnia

Spółdzielnia jest dobrowolnym zrzeszeniem nieograniczonej liczby osób, o zmiennym składzie osobowym i zmiennym funduszu udziałowym, które w interesie swoich członków prowadzi wspólną działalność gospodarczą (art. 1 Ustawy o spółdzielniach)

Spółdzielnia uzyskuje osobowość prawną z chwilą wpisu do rejestru przedsiębiorców

Członkami spółdzielni mogą być osoby prawne (minimalnie 3) i osoby fizyczne (minimalnie 10)

Formy prawne działalności klastra spółdzielnia

- osoby podpisujące statut spółdzielni, stają się członkami założycielami spółdzielni z chwilą wpisu do rejestru
- kolejne osoby przystępujące do spółdzielni uzyskują członkostwo z chwilą aktu przyjęcia przez spółdzielnię po uprzednim złożeniu deklaracji członkowskiej
- członkowie spółdzielni wnoszą wpisowe oraz deklarują udziały (minimalnie 1)

Formy prawne działalności klastra umowy nienazwane

- Zasady ogólne wynikające z Kodeksu cywilnego
- Odformalizowanie,
- Brak wpisu do rejestru
- Brak organów uprawnionych do reprezentacji
- Ryzyko odpowiedzialności podatkowej,

Dziękuję za uwagę